

Бібліотека ЧДТУ: історія, досягнення, перспективи

Протягом всіх років невід'ємною частиною і важливою складовою забезпечення навчально-методичної, наукової та виховної роботи Чернігівського національного технологічного університету була бібліотека.

У вересні 1960 року Чернігівське відділення загально-технічного факультету Київського політехнічного інституту розпочало перший навчальний рік у приміщенні Чернігівського педагогічного інституту. Одну кімнату було виділено для бібліотеки. Колеги з педагогічного інституту надали для користування як різноманітний інвентар, так і підручники з англійської мови, гуманітарних та природничих дисциплін. Розпочинає роботу з організації бібліотеки педагог за фахом та бібліотекар за покликанням Абольнікова Кавва Емануїлівна, яка за допомогою бібліотеки КПІ комплектує книжковий фонд, передплачує періодичні видання, створює алфавітний і систематичний каталоги, крім щоденного обслуговування читачів надсилає на замовлення студентів-заочників 209 бандеролей з книгами.

Вже наступного навчального року бібліотека разом з навчальним закладом розміщується у будинку № 7 по вулиці Горького. Бібліотека має окреме приміщення, 7 стелажів, на яких розставлено 12860 книг, брошур і журналів, та обслуговує 865 читачів. Бібліотека веде інвентарний і сумарний облік фонду, «Щоденник роботи», створює картотеку газетно-журнальних статей, організовує книжкові виставки та читацьку конференцію під назвою «Нам комунізм строить, нам в комунізмі жить» за романом Л. Андрєєва «Рассудите нас люди» та збірником оповідань "Люди наших дней». Задля вирішення питань забезпеченості навчальною літературою біля бібліотеки починає працювати книжковий кіоск від бази Облспоживспілки та книжкового магазину № 1 Чернігівського облкниготоргу.

З квітня 1965 бібліотека розташовується у 2 кімнатах будинку № 34 по вулиці Горького. На цей час в бібліотеці працює 4 співробітника, які обслуговують 2023 читача, а фонд нараховує 32113 примірників книг и журналів. На початку навчального року вперше проведено розподілення фонду навчальної літератури по курсах і групах, організовано роботу міжбібліотечного абонементу.

Створюється читацький алфавітний каталог. Проводиться чимала робота з фондом: вводиться класифікація книг за «Таблицями библиотечной классификации обласних библиотек» за ред. З.П. Абарцумяна 1963р., надається відкритий доступ до художньої літератури, виділяється література для бібліотечних пунктів в студентському гуртожитку, кабінетах математики та історії партії.

Проводиться бібліографічна робота: складаються картотеки, видається «Бюлетень нових надходжень до бібліотеки», надаються бібліографічні довідки, зі студентами проводяться лекції «Як користуватися каталогами та картотеками бібліотеки».

З роками зростає книжковий фонд та кількість читачів, площа та штат робітників бібліотеки.

Бібліотека отримує почесну грамоту Чернігівського міського відділу культури та почесну грамоту за 1 місце серед служб філіалу.

З 1 лютого 1975 року бібліотека почала обслуговувати читачів у головному корпусі навчального закладу за адресою, яка на сьогодні всім відома, це - вулиця Шевченка, будинок 95. Бібліотека отримує приміщення, побудоване за спеціальним проектом, загальною площею 822 квадратних метри для розміщення фонду та відділів бібліотеки. Штат бібліотеки зростає до 12 робітників. З цього часу робота бібліотеки значно активізується :

- * створюється новий відділ - довідково-бібліографічний,
- * здійснюється упорядкування та облік книжкового фонду,
- * переводиться на таблиці ББК гуманітарну та економічну частини фонду,
- * редагуються алфавітний та систематичний каталоги, започатковується систематична картотека статей,
- * організується картотека книгозабезпечення навчальних дисциплін,
- * придбано апарати для читання мікрофіш, встановлюється підйомник для книг, кондиціонери в читальному залі
- * складається регламентуюча документація на технологічні процеси,

Ефективну роботу бібліотеки забезпечували її віддані працівники: Валентина Степанівна Зайчикова (Погорелець), Світлана Олександрівна Бажан, Лідія Андріївна Койдан, Алла Миколаївна Попович, Людмила Дмитрівна Тарахан, Віра Олександрівна Шапоренко, Ольга Миколаївна Шишацька, Алла Миколаївна Гнедіна, Ніна Олександрівна Поворознюк та ін.

Усі роки існування бібліотеки її очолювали справжні фахівці своєї справи, які душею вболівали за розвиток книгозбірні. Це: Кава Емануїлівна Абольнікова, Валентина Володимирівна Щербак, Ольга Павлівна Власенко, Валентина Миколаївна Яковенко, Тетяна Йосипівна Сиротина, Ліна Семенівна Татаренко.

1992 рік – бібліотеку переведено до IV категорії бібліотек внз за оплатою праці

1993 рік : надання платних послуг читачам вузу та міста («нічний абонемент», копіювання, продаж методпосібників) – 4652 читача; відкритий доступ до книжкового фонду читального залу; перевод фонду на УДК; Постійно обладнані місця в читальному залі для роботи з мікрокалькуляторами (6) та апаратами для читання мікро-фото документів – 3; обслуговували 9 іноземних студентів; працювали бібліотечні пункти.

1994 рік: в читальному залі відбулася виставка художніх творів В.К.Багіна і В.А.Богдана; виділено фонд методичних посібників; створені паспорта-характеристики на каталоги.

1995 рік: іноземних студентів – 4; бібпункти; платні послуги («нічний абонемент», продаж метод посібників); МОНУ безкоштовно розподілило навчальну літературу – 106 назв 2117 прим.; за наказом ректора інституту організовано методкабінет з ринкової економіки.

1996 рік: придбано СКВМ «Искра», ЄВМ «Електроника»;

1997 рік: збільшився штат на 1,5 штатні одиниці; проводяться заняття зі студентами 1, 4-5 курсів; отримали книги від МОНУ та фонду Сороса; переведено на ББК відділи СК : У,Ф,С,Т,Ю,Х.; проводяться заняття школи молодого бібліотекаря.

1998 рік: виділяється приміщення 205,6 кв.м. для читального залу №2; працює 6 бібпунктів на кафедрах; проводиться анкетування викладачів інформаційно-бібліографічним відділом, через економію електрики скорочено час обслуговування читачів до 17.00, а на початку и протягом сесії – до 18.00. ; надано платних послуг на суму 3146 грн.; виділяється Обмінно-резервний фонд, до якого передається 2296 прим.; придбано 3 лічильника статистики обслуговування; проводиться виставка картин В.К.Багіна.

1999 рік: організовано сектор методичних і періодичних видань, переміщується фонд художньої літератури на 1 поверх, переміщується ІБВ; надано платних послуг на суму 5165 грн.; проводиться виставка картин художників-аматорів; значно зростає кількість надходжень за рахунок методичних видань, благодійних фондів; складено ТПК в картковій формі; виділено приміщення для палітурної майстерні;

2014 рік: у складі бібліотеки функціонують відділи:

- * комплектування та наукової обробки документів,
- * обслуговування читачів та книгозберігання з підвідділами:
- * загальний абонемент,
- * абонемент художньої літератури,
- * читальний зал №1,
- * читальний зал для викладачів ,
- * інформаційно-бібліографічний відділ,
- * створюється відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення.

Штат бібліотеки складається з 20 чоловік, серед яких є як ветерани бібліотечної справи, досвідчені фахівці, так і молодь, яка переймає і розвиває кращі традиції нашої бібліотеки. Це І. Л. Бачек, І.О. Ільченко, Т.М. Коваленко, І.Б. Шкрєбко, Г.В. Конаш, Т.В. Дейнека, М.І. Денисова, Л.Л. Шидловська та ін.

За цей час в бібліотеці зібрано унікальний за повнотою багатогалузевий книжковий фонд вітчизняних та зарубіжних творів друку, який становить біля 296 тисяч примірників книг, періодичних видань, авторефератів дисертацій, електронних та аудіовізуальних видань.

Щороку на трьох абонементних та трьох читальних залах читачам видається більше 330 тисяч різноманітних документів.

Вагомий внесок в організацію самостійної роботи студентів дають лекційні та практичні заняття з курсу «Основи інформаційної культури студента» до яких бібліографи склали «Методичні вказівки до вивчення курсу...».

Кожного року бібліотека проводить різноманітні культурно-просвітницькі заходи, більшість з яких приурочено до важливих світових та українських подій, ювілейних дат. Особливою увагою читачів користуються експозиції художніх виставок творів різноманітних форм та жанрів. Все частіше у цих виставках приймають участь талановиті співробітники та студенти університету.

Починаючи з 2002 року в бібліотеці впроваджується програмна система «УФД/Бібліотека»: створено електронний каталог на фонд, доступ до якого через локальну мережу університету, мають навчальні класи комп'ютерного центру, деканати, більшість кафедр та гуртожиток,

Електронна картотека книгозабезпеченості навчальних дисциплін, що вивчаються в університеті, містить перелік усіх нормативних дисциплін. До 461 дисципліни з гуманітарних, економічних та частково технічних наук «прив'язана» навчальна література.

Створюється база даних «Аналітика» та редагується база даних наукових праць професорсько-викладацького складу.

У найближчій перспективі - створення фонду електронних документів, наповнення сайту бібліотеки, використання ресурсів Інтернет.

Сучасний етап розвитку бібліотеки характеризується впровадженням нових інформаційних технологій, освоєнням АБІС "УФД/Бібліотека", веденням з 1998 року електронного каталогу, який налічує 86 тис. назв.

Л. С. Татаренко